

פרשת קדושים

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשנא עליו חטא (יט, יז)

הסליחה שהביאה ישועה

זה היה ערב חורפי קר וקפוא. הרחובות היו אפלים ונטושים, ובעיקר, מכוסים בשלג. השלג היה בכל מקום – הוא נערם בגבעות ענקיות שכיסו את המרזבים בצידי הדרך וחסמו את המדרכות, תוך כדי שהוא משאיר את תושבי ירושלים בתוך בתיהם החמים והמוגנים. אף אחד – חוץ, אולי, מכמה ילדים שהתרגשו מההזדמנות הנפלאה לבנות איגלו או איש – שלג – לא יצא החוצה במזג אויר כזה. ירושלים לא הוכתה בסופה עזה כזאת מזה חמישים שנה. כך או אחרת, בעלי ואני מצאנו בייביסיטר שגילתה אומץ רב במזג אויר כזה לבוא אל ביתנו הירושלמי בן מאה השנים ויותר. לאחר שעטפנו את עצמנו בשכבות של סוודרים וגרבי צמר עבות, יצאנו לעבר ביתו של מרן הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל, שהיה הראב"ד של ירושלים. המשפחה שלנו עברה תקופה לא קלה בכלל. לפני שבועות אימי שתחיה, אושפזה בבית החולים לצורך ניתוח שולי שהיה עליה לעבור. אולם משהו לא היה כשורה במהלך הניתוח והיא סיימה את הניתוח עם זיהום בדם. כדי להבהיר יותר הבעיה, בחיידק מהסוג הזה הרופאים בארץ לא נתקלו אף פעם, ולכן לא היה להם שום רעיון באיזו אנטיביוטיקה להשתמש כדי להיאבק בו. לכן אימי, כפי שהגדיר זאת אחד הרופאים, "הופצצה בכל סוגי האנטיביוטיקה הקיימים, בתקווה שאחד מכל סוגי האנטיביוטיקה שקיבלה יתגבר על החיידק". בדרך כלל, יש תור ארוך של אנשים מחוץ לביתו של הרב פישר, המחכים לרגע בו יוכלו לדבר עמו. קיווינו שנהיה ברי מזל ולא נצטרך לחכות יותר משעה. אולם להפתעתנו הרבה היינו האנשים היחידים שם והרב נתן לנו את תשומת ליבו המלאה.

לאחר שהרב שמע מספר פרטים על המחלה המוזרה של אימי, הוא שאל אותי לגבי שמה, שמות שני הוריה, ושמו של אבי. בזהירות רבה כתבתי את שמותיהם על חתיכת נייר קטנה. לאחר שנתתי לו את השמות הוא ערך במשך כמה דקות התאמות וחישובים ושרטט תרשים מפורט. "השמות בסדר גמור. אין שום בעיה", הוא אמר לבסוף. נשמתי לרווחה. הרב פישר היה ידוע ביכולתו הייחודית בבדיקת והתאמת שמות האנשים, בהתאם לאיכותם הרוחנית (של השמות), ואף לוודא שהם אכן מתאימים להם. על פי הקבלה, שמו של האדם מגדיר את מהותו. לעיתים, זוגות שהיו בהליכי גירושין היו מגיעים אל הרב פישר כדי לקבל את עצתו כיצד לשפר את חיי הנישואין שלהם, כאשר בסופו של דבר היו עוזבים את חדרו עם שמות חדשים. הדבר היה מדהים מאוד, שינוי השמות גרם לשינוי משמעותי בשלום הבית בין בני הזוג.

אך אם השמות לא גרמו בעיות כלשהן, אז מה כן? חיכיתי שהצדיק ימשיך, אך הוא שתק, שקוע במחשבות. לפתע, הוא הפנה את מבטו אלי, ואחר כך הסתכל שוב על רשימת השמות. "האם את חשה מירמור כלפי אמא שלך?" הוא שאל בעדינות. לא יכולתי לענות מיד, פשוט לא יכולתי. מספר דקות עברו עד שהייתי מסוגלת לדבר, הייתי בטוחה שלהרב פישר לא היו ספקות מה תהיה תשובתי...

אבי נפטר כאשר הייתי פעוטה, ומאז ועד שהגעתי לגיל חמש אימי הייתה, מה שמוכר היום, "אם חד הורית".

אני זוכרת שהיינו מאוד עניים. אימי, בנוסף להיות אם חד – הורית המטפלת בארבעת ילדיה, נאלצה לעבוד במשרה מלאה כדי לכסות את ההוצאות ההכרחיות של הבית. עכשיו, כאישה בוגרת, אני מבינה שזה היה דבר מאוד קשה עבורה, אך למרות זאת אני זוכרת שהיא כל הזמן הייתה שרה וצוחקת איתנו, למרות שבתוכה ידעתי שהיא בכתה הרבה.

למרות בדידותה של אימי והאמצעים הכלכליים הדלים שעמדו לרשותנו, זכיתי לילדות נפלאה, לפחות עד

פרשת קדושים

שחגגתי את יום הולדתי החמישי. למרות שאימי עבדה במשך היום, היא חילקה את הערבים עם ארבעת ילדיה. בתוכי קיימים זיכרונות די מעורפלים על סיפורים לפני השנה, תוך כדי התקרבלות מתחת לשמיכת פוך עבה ששמרה עלינו מפני הקור בביתנו הירושלמי. למרות זאת, הבנתי באותו זמן שמשפחתנו שונה משאר המשפחות, הרגשתי בטחון מסויים עם אהבתה של אימי, ובאופן עקרוני הרגשתי שמחה עם איך שהדברים התנהלו. כל זה השתנה ביום הולדתי החמישי, כאשר אימי נישאה לאלמן צעיר עם חמישה ילדים משלו. לפתע, היו שם עוד ילדים שהתרפקו על אהבתה של אימי. עכשיו אהבתה הייתה צריכה להתחלק עם תשעה ילדים קטנים שהיו זקוקים לתשומת ליבה. הרגשתי שלא נותרה מספיק אהבה עבורי.

מכיוון שהייתי הצעירה במשפחה "המעורבת" החדשה והגדולה שלנו, וכתוצאה מכך גם הרגישה ביותר, הפכתי לילדה מאוד לא נעימה וקנטרנית, ולא פעם אף פוגעת באופן פיזי בסובבים אותי. לא יכולתי להבין מדוע אימי עשתה לי את זה. למה היא הייתה צריכה להינשא שוב?

עד כמה שהבנתי, הכל היה כל כך נפלא כפי שהוא היה ולכן גם לא הייתה שום סיבה לשנות זאת. חשבתי שאנו משפחה חמה ואוהבת. אהבתי את ביתנו החמים עם כל היצירות שהכנו בעצמנו, אשר קישטו את קירות ביתנו. אבל עכשיו, כשנעשה צפוף, עברנו למקום שמבחינתי לא היה כל כך ידידותי ונעים, אך מרווח יותר. נאלצתי לחלק את חדרי עם ילדה זרה שנהנתה להכות אותי מידי פעם, כשאף אחד לא הסתכל! זה פשוט לא היה הגיוני מבחינתי. אימי נוהגת לספר על השנים הראשונות שהיו מלאות בקשיים, כאשר ניסינו לאחד שתי משפחות עם רקע ומנהגים שונים, למשפחה אחת מאוחדת. היום, אני מבינה שהייתי צריכה לעבור את הקשיים האלה כדי להיות מי שאני. אחרי הכל, החיים מלאים נקודות דרך, כאשר בכל נקודה יש את האתגר אותו היא חובקת בתוכה. כשהגיע הזמן בו הייתי מוכנה להקים בית משלי, הפכנו למשפחה אחת. בנוסף לגידולן ואיחודן של שתי המשפחות, אימי הייתה עסוקה מאוד בטיפול ה"גורם המשותף" - אחיי ואחיותיי.

זה מצחיק מאוד כיצד עמוק בפנים, רגשות ילדותיים יכולים לעמוד בדרך של מה שאמור להיות עבורנו כל כך אמיתי. כמובן שנישואיה השניים של אימי היו לטובת כולם. אני מרגישה קרובה מאוד לאבי החורג, ושתי המשפחות התקרבו כל כך במשך הזמן, עד שכביכול הספקתי לשכוח מי מאחותיי הן "האמיתיות" ומי מהן "החורגות". אני לא מסוגלת לחשוב מה היה קורה אילו אימי לא הייתה עושה את הצעד הזה, ונישאת שוב. סביר להניח, שהיא הייתה הופכת לאישה עייפה ומרירה במקום רעה מלאת מרץ ועסוקה, אמה וסבתא כפי שהיא היום. למרות שאין בתוכי שום ספק שאימי עשתה את הצעד הנכון כדי לבנות מחדש את חייה, בתוכי חבוי כעס עמוק מאוד. הייתי בסך הכל ילדה בת חמש שנאלצה לחלק את אימה האהובה עם ילדים זרים. ולמרות שזה לא נשמע הגיוני, הרגשתי מרירות.

לא סיפרתי להרב פישר את כל הסיפור. רק ענית, "כן, יש בליבי מרירות כלפי אימי." & "האם את מוכנה לשחרר את המרירות הזאת מליבך כדי שאימך תחלים?" הוא שאל בעדינות. הייתי צריכה הפסקה קצרה כדי לחשוב מספר רגעים. האם באמת אני יכולה לשחרר מתוכי דבר כזה עמוק? האם אוכל אי פעם להתגבר על רגשותיי הילדותיים? עיניי התמלאו בדמעות. בסופו של דבר, בקול חנוק, אמרתי להרב פישר שאני מסוגלת. ידעתי שאני חייבת. הרב פישר נעמד מיד ואמר לי שהוא עומד לכנס בית דין עם שלושה רבנים. הרגשתי כיצד אני מתאבנת ממש. האם אצטרך לספר להם את כל הסיפור הזה?

הליך התרת הנדרים ארך מספר דקות בלבד. וכשזה נגמר, הרב פישר חיך ואמר, "עכשיו אמא שלך תזכה לרפואה שלמה". עם רגשות מעורבים יצאנו מחדרו של הרב. וביחד התחלנו לצעוד בתוך השלג שהלך והעמיק. למרות הבגדים העבים והכבדים, שבהחלט הכבידו עליי, הרגשתי קלילה, מלווה בהרגשה נפלאה שאבן נגולה מעל ליבי. ידעתי שלמרות שבאתי לבקש מהרב פישר עזרה כדי לרפא את אימי, זכיתי גם אני להירפא. שנים של תרעומת ומרירות יצאו ממני החוצה והרגשתי חופשייה כל כך, כמו ציפור, שמוכנה לעוף לגבהים חדשים.

פרשת קדושים

באותו ערב, הצליחו לזהות במעבדה את החיידק שגרם לאימי את הזיהום. מצוייד באינפורמציה, מנהל המחלקה לטיפולים בזיהומים ידע עכשיו איזו אנטיביוטיקה תשפיע בצורה הטובה ביותר ותסייע לאימי. לאחר מספר ימים, אימי שוחררה מבית החולים, ואחרי מספר חודשים של מנוחה, היא חזרה לחייה הפעילים כבעבר.

רבי ישראל יעקב פישר נפטר בבוקר שלמחרת. תושבי ירושלים היו המומים כואבים ואבלים את אובדנו של גאון הדור והדרו. למרות הגשם והשלג, אלפי אנשים ליוו את הרב פישר בדרכו האחרונה.

כשבעלי ואני שמענו על כך, היינו, כמובן, המומים, אך באותו זמן, היינו אסירי תודה על כך שזכינו להיות בין האחרונים שזכו להתבשם מתורתו, קדושתו, וחכמתו המופלאה של רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל. יהי רצון שזכותו של הצדיק תגן על כל ישראל, אמן.

מקור: ניצוצות